

Kumlan

Informationsblad för Kumla-kommun

Årgång 41 Nr 3/2009

Bielkemässen flyttar in

Sid 2-3

Grease – en skolsuccé

Sid 12-13

Kumlaby skola - rejäl förändring väntar

Sid 22-23

Bielkemässen flyttar in

Ja, då är sommaren nästan över, trädgårdarna bjuder på härlig frukt och i skogen finns svamp och bär som bara väntar på att bli plockade. Turister och boende i Kumla har under sommaren haft möjlighet att besöka det nyligen invigda Stenarbetsmuseet och Sanna Hed militär- och friluftsmuseum.

Text: Kommunalrådet Lennart Eriksson

FÖR 30 ÅR SEDAN upphörde den långa stenepoken i Yxhult som funnits sedan medeltiden. Nu har det inrättats ett museum i den gamla hyvlarverkstaden med en av Sveriges finaste modellsamlingar av konstnären Lars Agger. Där finns också en unik samling gipsförlagor och Yxhult Stenhuggeris första mekaniska verkstad från 1879.

FÖR SNART 100 ÅR sedan lämnade de sista militärerna Sannahed för modernare kaserner i Örebro. I dag finns ett flertal byggnader bevarade, främst Officersmässen. Förutom mässen med museum finns Pukestugan, Soldattorpet, Husarofficersstugan och Skomakarstugan med handskomakarens verkstad.

ALLT DETTA HAR varit möjligt tack vare ett fantastiskt arbete av våra hembygdsföreningar.

UTAN VÅRT BREDA föreningsliv med alla ideellt arbetande personer skulle vår kommun se helt annorlunda ut. Det skulle vara svårt att prata om "den blomstrande kommunen" utan era arbetsinsatser, TACK!

ÅR 2000 UPPHÖRDE regementet I3 i Örebro sin aktiva period och förutsättningarna för officersskåren att ha kvar en levande officersmäss, den så kallade Bielkemässen, i nuvarande lokaler ansågs begränsade. Genom den historiska förankringen mellan Sannahed och officersskåren var det

naturligt att föra överläggningar om att flytta officersmässen tillbaka till Kumla. Nu är den "gamla mässen" åter i Kumla efter ca 100 år, genom ett samarbete mellan Livregementets grenadjärers officerskår och Kumla kommun. Officersmässen kommer att inrymmas i kommunens stadshus.

I detta nummer:

2-3	Bielkemässen flyttar in	9	Barnomsorgspong och allmän	17	Kumla, en rättvis kommun
4-5	Internationella astronomåret 2009	10	förskola	18-19	Vet du vad gatan heter?
6	Regeringen förbjuder nätdrogen Spice	10	Bibliotekets öppettider	20	Skadegörelse i Kumla
7	Kulturavdelningen bjuder på	10	Bokbussens turer	20	Radio- och Webb-TV-sändningar från kommunfullmäktige!
7	Folkhälsoenheten	12-13	Närståendestöd	21	Teaterhösten 2009
8	Policy vid borgerliga begravningar	14	Grease – en skolsuccé	22-23	Kumlaby skola – rejäl förändring väntar
8	Medborgarförslag	14	Äldrebad på biblioteket	24	Konstsidan
		15	Julmarknad 2009		
		16	Välkommen till Kumlahallen		
			Renhållningsverket informerar		

KUMLAN, informationsblad för Kumla kommun.
Ansvarig utgivare: Kommunalrådet Lennart Eriksson
Redaktion: Charlotta Tängring, Annika Hallberg
Fotograf: Göran Ekberg

Kumla kommun
Torget 1
692 80 KUMLA

019-58 80 00
www.kumla.se
kommun@kumla.se

INOM KORT KOMMER det första spadtaget av vår nya sjö att grävas och det blir början på det nya Sjöparksområdet som kommer att byggas och formas under några år framåt. Området ligger nedanför nuvarande Djupadalsområdet. Från och med 2010 kommer också bygget av ett nytt badhus att pågå och rymmas inom parkområdet.

KUMLA KOMMUN ska bli så kallad Fairtrade City, detta efter att handlarna i Kumla uttryckt intresse för att arbeta för att Kumla ska bli diplomerad som Fairtrade City. Det betyder bland annat att det finns ett antal butiker och caféer i kommunen där allmänheten kan göra ett etiskt val. Genom att välja en rättvisemärkt produkt eller motsvarande bidrar man till förbättrade arbets- och levnadsvillkor för odlare och anställda i utvecklingsländer. Diplomeringsen av vår kommun sker under hösten. Ännu ett steg mot en klimatsmartare kommun!

vi ska också se över de kostnader som finns i samband med att personal går i pension. Eftersom det är tufft på arbetsmarknaden med många som antingen är eller kommer att bli utförsäkrade och som står utan förvärvsarbete kommer detta att påverka både den enskildes och kommunens totala ekonomi. Det är cirka 160 personer som väntas bli utförsäkrade bara i Kumla kommun under 2010.

VI HÖR OCKSÅ på nyheterna och genom andra aktörer att svininfluensan är på gång. Vi inom Kumla kommun står väl rustade inför en kommande influensaepidemi. Det finns en pandemiplanering gjord sedan några år tillbaka och den har nu aktualiserats.

Lennart Eriksson
Kommunstyrelsens ordförande

VÄLFÄRDENS FINANSIERING är en fråga som kommer att vara aktuell under flera år framåt. Helt klart står vi inför en situation där ökade krav och nya möjligheter gör att den nuvarande skattenivån inte kommer att räcka till för att finansiera vår gemensamma välfärd. Detta är en politisk fråga som redan nu bör diskuteras. Ska skatten höjas något för att kostnaderna ska täckas den vägen eller är det avgifter och försäkringslösningar som ska gälla?

KUMLA KOMMUN börjar i september månad arbetet med budgeten för år 2010 och flerårsbudgeten för åren 2011-2012. Där ska investeringar planeras, driften ses över och

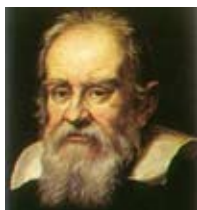
Internationella astronomiåret 2009

I år är det 400 år sedan Galileo Galilei riktade sitt egentillverkade teleskop mot himlen och med de upptäckter han gjorde, förändrade den världsbild som då rådde. När Galileo riktade sitt teleskop mot Jupiter upptäckte han de fyra största av Jupiters månar. Text: Jan Lundholm och Owe Dahren, Kumla Astronomiklubb

HAN UPPTÄCKTE också att de roterade kring Jupiter, vilket var emot den rådande uppfattningen med Jorden i centrum av solsystemet och att allt roterade kring Jorden. Till minne av den upptäckten utlyste Internationella Astronomiska Unionen år 2009 till det internationella astronomiåret.

Galileo gjorde andra upptäckter med sitt teleskop. När han riktade det mot Saturnus såg han att planeten inte var rund. Teleskopet var dock för dåligt för att han skulle kunna se ringarna och därför ritade Galileo planeten med öron. Han studerade också solfläckar och kratrarna och bergskedjorna på månen. Att månen inte hade en jämn yta utan hade berg och kratrar stred också mot rådande världsbild, det som fanns i himlen måste vara perfekt. När senare tiders astronomer studerat Galileos teckningar har man sett att han ”upptäckte” planeten Neptunus utan att veta om det. Neptunus finns inritad på en teckning med Saturnus.

DET ÄR OCKSÅ jubileum i Kumla. Detta år är det tjuugo år sedan Kumla Astronomiklubb bildades, 1989. Vid klubbens tioårs jubileum, 1999, tillverkade klubben i samarbete med Kumla kommun en skalenlig modell av solsystemet.

Galileo Galilei förändrade världsbilden för 400 år sedan.

MODELLEN BÖRJAR med solen som en ring med en diameter på 1,5 meter kring ett träd på torget och slutar med den yttersta planeten, Pluto, stor som ett pepparkorn på kaffestugan på Kvarntorpshögen. De övriga planeterna finns på följande ställen:

Merkurius

Hagendalsvägen 12

Venus

Hagendalsvägen 14 - 18

Jorden

Hagendalsvägen 20 A - C

Mars

Hagendalsvägen 24

Jupiter

75 m öster om rondellen vid Malmen

Saturnus

där Hällabrottsvägen korsar Kumlaån

Uranus

Yxhultsvägen vid Romarebäckens skola

Neptunus

vid Trilobiten

Saturnus är placerad vid Kumlaån, med utsikt över kyrkan.

Foto: Liselotte Lännqvist

Broschyrer över solsystemsmodellen finns på biblioteket.

PÅ BIBLIOTEKET FINNS även en broschyr som heter "Natt", som gavs ut av Svensk Amatörastronomisk Förening (SAAF), i samband med det internationella astronomiåret.

I den kan man läsa att bästa sättet att komma i gång med amatörastronomi är att skaffa en stjärnkarta (vilket finns att låna på biblioteket) och en vanlig billig 7x50 kikare och lära sig att hitta bland stjärnbilderna. Vänta med eventuellt teleskopköp!

Ett ännu bättre sätt är att kontakta den lokala astronomiklubben för att få tips och kanske följa med ut på någon tittarkväll.

VID VARJE MODELL finns en tavla med information om planeten och var de två närmaste planeterna är placerade.

Börjar man på torget och går upp till Kungsvägen kan man, när man kommit upp dit, se ner mot torget och åt andra hållet syns Kvarntorpshögen. Det ger en en känsla av storleken på vårt solsystem om man betänker att jordmodellen är en kula med ca 14 mm diameter.

KUMLA ASTRONOMIKLUBB får man kontakt med genom att söka på Internet, maila till kumla.astronomiklubb@telia.com eller ringa 019-57 99 64, 019-57 00 95 eller 019-56 04 93.

Solen är symboliserad av en ring runt ett träd på torget i Kumla.

MODELLENS SKALA är cirka 1:1000 000 000 (en på en miljard). Ljushastigheten, 300 000 km per sekund blir här 3 dm per sekund. I solsystemet tar det ljuset ungefär fem timmar att nå från solen till Pluto. Till jorden tar det ungefär åtta minuter.

Regeringen förbjuder nätdrogen Spice

Narkotikan "Spice" som brett ut sig bland Sveriges skolorngdomar har blivit ett växande problem. Därför gjorde Kumla mot Narkotika under försommaren ett utskick till föräldrar innehållande kunskaper om hur du som förälder lätt kan förebygga, upptäcka eller förhindra att narkotikaliknande "Spice" kommer in i din ungdoms liv. Text: Ola Bosshammar och Anna Wannhagen

UNDER DET SENASTE året har den stora svårigheten varit att få denna drog förbjuden, men på grund av den stora hälsorisk den utgör har den blivit narkotikaklassad av regeringen med omedelbar verkan.

Vår förhoppning är att det ska bli enklare för regeringen att förbjuda nya snabbt växande droger köpta på nätet. I dag förbjuder man inte en effekt av en drog utan vissa beståndsdelar i den. På grund av detta är det för tidigt att blåsa faran över för dessa droger.

I dag är inte frågan om våra barn kommer att möta droger, utan när.

Kumla mot Narkotika; Kommunens alkohol och narkotikaförebyggande verksamhet sedan 2001.

GRUNDTANKEN MED vår verksamhet är att minimera nyrekryteringen av unga narkotikamissbrukare. Genom ett gott förebyggande arbete innehållande information och utbildningar i skolor och på institutioner samt genom bygget av olika föräldranätverk har vi varit framgångsrika med att sänka nyrekryteringen. Vi arbetar även på fältet, i ungdomarnas närhet och skapar därmed goda band till kommunens unga. Syftet med detta är att långsiktigt nå de ungdomar som finns i riskzonen för narkotika och alkohol.

Verksamheten är öppen och till för er föräldrar och ungdomar som ett stöd. Vi

Regeringen klassificerar sju substanser, syntetiska cannabinoider som har egenskaper som liknar cannabis, som narkotika. Regeringsbeslutet om att narkotikaklassa substanserna fattades den 30 juli och innebär en ändring i förordningen (1992:1554) om kontroll av narkotika. Förordningsändringen träder i kraft den 15 september. (källa; Regeringskansliet)

kan erbjuda er hjälp och information i ert eget arbete med att hålla narkotikan borta. Kontakta oss gärna med de frågor eller problem ni har.

Mer information om "spice" finns att hämta vid receptionen, stadshuset Kumla.

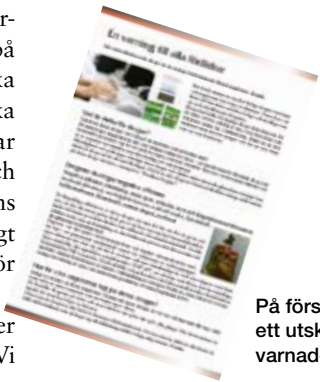
Kumla mot Narkotika: 019-58 85 76

Ola Bosshammar: 070-558 99 29

ola.bosshammar@kumla.se

Anna Wannhagen: 070-558 92 93

anna.wannhagen@kumla.se

På försommaren gjordes ett utskick till föräldrar som varnade för nätdrogen Spice.

Kulturavdelningen bjuder på

Mat och Klimat, Johanna Björklund

Tisdag 29 september kl 18.30

Johanna Björklund har tillsammans med Per Holmgren skrivit boken *Mat och Klimat*, en klimatbok med tonvikt på vad vi odlar och äter. På vilka sätt påverkar vi, var och en, klimatet med vår livsmedelskonsumtion? Hur mycket betyder våra olika val egentligen?

Försäljning av ekologiska produkter från lokala odlare.

Medarr: Svenska Naturskyddsföreningen och Studieförbundet

Föreläsning och musik i Hardemo

Lördag 19 september kl 15

Johan Erik Hörstadius och hans tid

Jan Schubert föreläser

Musik – Gunnel Karlberg och Per Eriksson

Servering

Samarr: Hardemo Hembygdsförening,

Kultur- och fritidsförvaltningen

Elvis Presley – Historien om Elvis och om tiden som var

Tisdag 6 oktober kl 18.30

Med Birger Schlaug och den engelske sångaren Fred Lane.

Berättelsen om musiken, tiden och samhället som skapade rebellen Elvis och rock'n'roll.

Biljetter på Kumla bibliotek från 25 sep

Biljettpris: 30 kr

Stickcafé i Café o Lè

Varje tisdag mellan kl 17-19

Kom – ta med dig stickningen och slå dig ner!

Vill du veta mer: Kontaktperson Lilian

Edström, Kultur och Fritidsförvaltningen

070-326 81 06

Folkhälsoenheten vid Örebro läns Idrottsförbund bedriver folkhälsoinriktade insatser i samarbete med kommun och landsting. I Kumla kommun har vi bl.a. ryggymnastik, promenadgrupp samt behandling för överviktiga barn och vuxna.

Höstens aktiviteter startar vecka 37. För mer information om höstens schemaändringar, ring 019-58 86 80.

Policy vid borgerliga begravningar

Kumla kyrkliga samfällighet tillhandahåller utan kostnad för dödsboet

- Transport av avlidna till och från de lokaler som vanligtvis används för begravningsceremonier inom förvaltningsområdet.
- Lokal för begravning utan religiösa symboler i Kumla, Hardemo och Ekeby församlingshem. Kumla kommun upplåter Officersmässen i Sanahed utan kostnad.
- Vaktmästare, om det finns musikinstrument eller musik- och ljudanläggning i lokalen som kräver särskild teknisk kunskap, ev. klockringning samt tillsyn för brand- och utrymnings-säkerheten.

Kostnaden för dessa tjänster finansieras av begravningsavgiften och belastar begravningsverksamheten.

DÖDSBOET ANSVARAR för allt övrigt, exempelvis tillhandahållande och hantering av blommor, ljusstakar, kranställ och övrig utsmyckning.

Kumla kommun beslutade under våren 2009 att tillsätta ytterligare en officiant som medverkar vid borgerliga begravningar.

Om du har ytterligare frågor om vad som gäller vid borgerliga begravningar kan du kontakta Kumla kommuns begravningsombud, Lennart Eriksson på telefonnummer 019-58 82 93 eller 070-528 52 93. ■

Medborgarförslag

DEN SOM ÄR FOLKBOKFÖRD i Kumla kommun kan lämna medborgarförslag till kommunfullmäktige om den kommunala verksamheten.

MEDBORGARFÖRSLAGET SKA vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer. Namnförtydligande, adress och telefonnummer ska anges. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.

FÖRSLAGET SKICKAS TILL Kumla kommun, Kommunledningskontoret, 692 80 Kumla eller lämnas till kommunkansliet.

Förslaget kan också lämnas direkt vid fullmäktiges sammanträde.

ETT MEDBORGARFÖRSLAG bör beredas så att beslut kan fattas senast inom ett år från det att förslaget lämnades. Den som har ställt förslaget kommer att få meddelande om när fullmäktige kommer att fatta beslut i ärendet. ■

Hej!
Jag skulle vilja att du
gungställningar i
finns nu

Barnomsorgspeng och allmän förskola

Riksdagen har den 22 april 2009 fattat beslut om att införa barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar i enlighet med proposition 2008/09:115. Barnomsorgspengen införs från och med 1 juli 2009 och allmän förskola för treåringar införs den 1 juli 2010. Text: Elisabeth Jangenby, Barn- och utbildningsförvaltningen

BESLUTET MEDFÖR nya bestämmelser bl.a. rörande vilken kommun som ansvarar för att barn erbjuds förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, kommunens godkännande av verksamhet i enskild regi samt kommunens skyldighet att betala bidrag. Det införs också en utökad skyldighet för kommunen att informera om enskild verksamhet som kommunen har godkänt liksom möjligheten att driva sådan.

Lagändringarna innebär:

Ett nytt begrepp, pedagogisk omsorg, införs och ersätter begreppet familjehem i lagtexten. Det kan omfatta flera varianter.

Hemkommunen, i stället för som tidigare vistelsekommunen, ska svara för att barn erbjuds förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.

Det införs en skyldighet för en kommun att ta emot ett barn från en annan kommun i sin förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg om barnets vårdnadshavare önskar det och det finns särskilda skäl med hänsyn till barnets förhållanden.

Det införs en rätt till ersättning för den kommun som tar emot ett barn från en annan kommun.

Kommunens tillstånd till enskild verksamhet ersätts med ett godkännande.

Det införs ett krav på godkännande även för pedagogisk omsorg och det blir en skyldighet för kommunen att ge bidrag till

verksamhet som fått godkännande.

Bidrag ska kunna delas mellan olika bidragsberättigade enskilda verksamheter, dock är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för samma barn till fler än två enskilda huvudmän.

Kommunens beslut om godkännande och rätt till bidrag ska kunna överklagas med förvaltningsbesvär.

Kommunen får en utvidgad informationskyldighet.

Kommunens skyldighet att anordna allmän förskola utvidgas till att gälla från tre år i stället för från fyra år.

Allmän förskola för treåringar

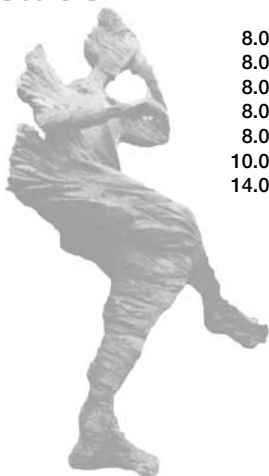
Den 1 juli 2010 utvidgas skyldigheten att anordna allmän förskola till att gälla från och med höstterminen det år då barn fyller tre år. Allmän förskola ska omfatta minst 525 timmar om året, vilket motsvarar i princip tre timmar om dagen under skolans terminer. För de barn vars föräldrar förvärvsarbetar eller studerar gäller liksom tidigare att förskoleverksamheten ska tillhandahållas med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller utifrån barnets eget behov.

Kommunen beslutar om hur allmän förskola ska samordnas med övrig verksamhet. Vid frågor kontakta utredningssekreterare Elisabeth Jangenby. ■

Biblioteket och utställningshallen

Öppettider

Måndag	8.00-19.00
Tisdag	8.00-20.00
Onsdag	8.00-19.00
Torsdag	8.00-19.00
Fredag	8.00-18.00
Lördag	10.00-14.00
Söndag	14.00-18.00

Allhelgonahelgen

Fredag 30/10	8.00-17.00
Lördag 31/10	stängt
Söndag 1/11	14.00-18.00

Mer information om biblioteket och dess verksamhet hittar du på www.kumla.se/bibliotek

Bokbussens turer hösten 2009

Ekeby/Kvarntorp - torsdagar

Ekeby (Macken) 16.45-18.15
Kvarntorp (Gasolvägen) 18.30-19.30
20/8, 3/9, 17/9, 1/10, 15/10, 29/10, 12/11, 26/11 och 10/12.

Hällabrottet - torsdagar

Vid affären 17.30-19.30
24/9, 8/10, 22/10, 5/11, 19/11, 3/12 och 17/12.

Sannahed - onsdagar

Tvärgatan 18.00-19.30
16/9, 30/9, 14/10, 28/10, 11/11, 25/11 och 9/12.

Åbytorp - onsdagar

Stene skola 17.00 – 19.30
23/9, 7/10, 21/10, 4/11, 18/11, 2/12 och 16/12.

Prästgårdsskogen - torsdagar

von Rosensteins väg 11.00 –12.00
8/10, 5/11 och 3/12.

Landsbygdsturer

Brånsta måndag 5/10, 2/11, 30/11.
Byrsta måndag 12/10, 9/11, 7/12.
Eneby måndag 21/9, 19/10, 16/11, 14/12.
Nynäs måndag 28/9, 26/10, 23/11, 21/12.
Berga tisdag 29/9, 3/11, 8/12.
Hjortsberga tisdag 13/10, 17/11, 22/12.
Rala tisdag 22/9, 27/10, 1/12.
Vallersta tisdag 15/9, 20/10, 24/11.
Öja tisdag 6/10, 10/11, 15/12.
Björka torsdag 8/10, 5/11, 3/12.
Frommesta torsdag 8/10, 5/11, 3/12.
Brändåsen* torsdag 24/9, 22/10, 19/11, 10/12.

* förmiddagstur

Närståendestöd

Kumla Kommun, Röda Korset och Kumla församling erbjuder verksamhet för dig som är närståendestödjare. Vi vänder oss till dig som vårdar/stöttar en sjuk eller funktionshindrad anhörig. Vår verksamhet består av föreläsningar, öppna träffar och samtalsgrupper.

Program för hösten 2009

Bikupan

Samtal om livet med utgångspunkt från Åsa Linderborgs bok *Mig äger ingen*.

Ledare: Diakon Gunnel Åkerlund

Datum: 16/9, 30/9, 14/10, 28/10, 11/11, 25/11

Tid: 10.00-12.00

Plats: Röda korsets lokaler, Trädgårdsgatan 1

Kom och dela dina erfarenheter och fika tillsammans.

Torsdagsträff

Arrangeras torsdagar kl 12.00-16.00, med start torsdagen den 20 augusti.

Plats: Solbackas dagcentral

Kumla kommun, närståendekonsulent

Marie Eneman, tfn 019-58 83 70

Telefontid tisdagar 08.00-09.30

Övrig tid tfn svarare.

Kumla kommun, demenssjuksköterska

Irène Fransén, tfn 019-58 86 05

Kumla kommun, demensarbetsterapeut

Annika Palmér, tfn 019-58 86 05

Kumla kommun, biståndshandläggare

Catrine Lindström, tfn 019-58 86 28

Kumla församling, diakon

Gunnel Åkerlund, tfn 019-58 93 11

Röda Korset, Kumla

Siw Zetterberg, tfn 019-58 29 82

Må bra tillsammans!

Vi bjuder in dig att prova på att göra saker tillsammans med andra människor som befinner sig i liknande situation som du. Vi fikar tillsammans.

Tid: kl. 13.00-15.00 (om ej annat anges)

Plats: Kumla församlingshem (om ej annat anges)

Program

8/9 Vi delar sommarminnen.

22/9 Örtor till fest och vardag. Vi gästas av Björka trädgård.

6/10 Vi rör oss till musik.

14/10 Äldredag på biblioteket, kl. 13.00-17.00

20/10 Visning av nya stadshuset. Vi möts vid stadshusets entré.

3/11 Vi rör oss till musik.

17/11 Vardagstips, vi gästas av sjukgymnast Britt Andersson.

1/12 Jullunch! Plats meddelas senare.

Grease - en skolsuccé

KUMLABY SKOLA satsar på musikalerna, vilket verkar vara ett framgångsrecept. Årets satsning blev Grease, efter att de gjort stor succé med Hakuna Matata förra året. Det var Kumlabys musikalelever som övade in och framförde musikalen Grease, efter manus av förra Kumlabyeleven Meta Fagerström och hennes kollega Annika Henke. Ansvarig för hela projektet och spindeln i nätet var Inger Stähring som både arrangerade, regisserade och fungerade som musiker.

Det var i maj som flera månaders slit och repeterande äntligen ledde fram till det efterlängta målet – föreställningarna!

ETT STORT GÄNG TJEJER och något färre killar jobbade hårt med att sätta repliker, lära sig sånger och att få till den rätta femtiotalsatytiden. Rollbesättningen fick anpassas en del utifrån det faktum att fler tjejer än killar ville vara med och Grease från början är en musical med både killar och tjejer. Inger Stähring anpassade även manus för att passa Kumlabys ensemble så bra som möjligt men alla de välkända sångerna från originalmusikalen fanns förstås med, fast i svensk översättning.

TOTALT FRAMFÖRDES elva föreställningar av Kumlabys uppsättning av Grease och av dessa var tre stycken kvällar för allmänheten. Sammanlagt var det cirka 2 000 personer som såg musikalen. ■

Äldredag på biblioteket

Socialförvaltningen i Kumla kommun inbjuder till äldredag på temat *Leva och bo på äldre dar*, den 14 oktober 2009, kl. 13.00-17.00. Fri entrè!

Program

13.00-13.15

Välkomsthälsning av Gunnel Kask och Catarina Carlsson

15.25-16.15

Nedsatt syn och hörsel på äldre dar
Syncentralen och audiologiska kliniken

13.15-14.00

Boende på äldres villkor, Barbra Westerholm

16.15-17.00

Kol-pojkarna – Från vals till visa

Varmt välkomna till äldredagen i Kumla!

14.00-14.30

Grönska och trädgård – Edit Ugrai, stads-trädgårdsmästare

För mer information och frågor, kontakta:

Lilian Edström, Kulturkonsulent

019-58 86 24

Helena Larserö, Kulturkonsulent

019-58 86 22

15.00-15.25

Att bo hos Kumla bostäder

Marie Eneman, Närståendekonsulent

Lars Hallbergson, Kumla Bostäder

019-58 83 70

Julmarknad 2009

Kulturavdelningen inbjuder även i år till julmarknad på Kumla Bibliotek. Söndag 29 november (första advent) kl. 13-18. Den traditionella julmarknaden inbjuder också till internationella inslag där olika kulturer möts till en marknad som myllrar av ljud, försäljning, dofter och möten mellan barn och vuxna från skiftande kulturer.

- Försäljning av slöjd, hantverk m.m.
- Försäljning av matvaror, specialiteter
- Utställningar
- Underhållning

Du som vill medverka på julmarknaden med slöjd, hantverk, underhållning, utställningar kontakta oss:

Gertrud Åstrand 019-58 81 96, 070-558 81 82 eller Mats Runering 019-58 81 97, 070-558 81 16 senast 23 oktober.

Välkommen till Kumlahallen

Kumlahallens bad

Öppettider

Måndag och torsdag 9.00-20.30

Tisdag, onsdag och fredag 7.00-20.30

Lördag och söndag 9.00-15.30

Kassan stänger 30 minuter innan badet.

Tel: 019-58 86 75

Tisdagar, lördagar och söndagar är lilla bassängen uppvärmd till 33 grader.

Simundervisning för barn och vuxna ordnas regelbundet.

Vid lov och studiedagar är bassängerna disponibla i mycket större utsträckning under dagtid, då inga skolbad förekommer.

I Kumlahallen finns det alltid utrymme för motionssim.

Nyhet! Nu finns en bred halkfri trappa som gör att man kan gå ner i vattnet på ett tryggt och säkert sätt.

Aktiviteter

- Morgonsim tre dagar i veckan tisdag, onsdag och fredag kl. 7.00-9.00
- Vuxenkvällar, onsdagar kl. 18.00-20.30 för dig som är 17 år och äldre
- Barn- och familjekväll, fredagar kl. 18.00-20.30
- Relaxdagar – Herrar fredagar kl. 16.00-20.30 Damer lördagar kl. 9.00-15.30
- Badkalas ordnar vi varje lördag, boka i badkassan

Nyhet! Nu kan vi erbjuda vattengymnastik, ett drop in-pass i veckan, måndag 14.00-14.45

Kumlahallens Spa

Telefon 019-58 86 75

Vardagar kl. 16.30-20.30

Unna dig själv en stunds avkoppling, en stund som ger dig energin åter, en stund du kan leva länge på!

Kumlahallens gym

Träningslokalen är öppen under badets öppettider. Vi erbjuder fräscha maskiner för både konditions- och styrketräning. Bad ingår i priset.

Rackethallen

Spela tennis eller badminton. Bokning via Bokningscentralen.

Bokningscentralen

Tel: 019-58 86 77

För bokning av gymnastiksalor och övriga lokaler.

Renhållningsverket informerar

Grovavfallshämtning

Nu är det dags för höstens grovavfallshämtning, den sker under vecka 38-39. Grovavfallet ställs ut i anslutning till hämtningsvägen senast måndag kl. 06.00 respektive hämtningsvecka.

Du som har hämtning av sopor var fjortonde dag har hämtning av grovavfallet samma vecka som ordinarie sophämtning.

Hyreshusen får sitt grovavfall hämtat enligt fastställt dag, information skickas till fastighetsägaren.

Vad är GROVAVFALL då?

Förenklat kan man säga att grovavfall är stort och skrymmande avfall (från hushållen) som inte går ner i sopkärlet. Det kan vara till exempel elektronik, vitvaror, återvinningsbart (trämöbler, metallmöbler) och brännbart (madrasser, möbler, stora mattor).

VI HÄMTAR EJ: Avfall i säckar eller i kartonger, återvinningsbart (tidningar, kartonger, plastförpackningar), farligt avfall, byggmaterial (rivningsmaterial) med mera. Se mer i Renhållningsinfo 2009.

Återvinningscentralen

Kommunkortet ger alla hushåll som har ett renhållningsabonnemang rätt att lämna grovavfall och farligt avfall till Återvinningscentralen i Kvarntorp eller Hallsberg. Kortet ska medföras och visas upp, saknas kortet vid besök kommer man att bli debiterad för det avfall som man har.

Var noggrann vid besöken på återvinningscentralen, en felaktig sortering innebär en ökad kostnad för driften som i sin tur blir en kostnad för hushållen (soptaxan).

Sophämtningen

Tänk på att klippa träd och buskar så att de inte hänger ut i vägen (fri höjd över vägen är 4,5 meter), grenarna repar eller slår sönder bilen och speglar. Håll soptunnan ren, för att undvika dålig lukt och fluglarver.

Vid flytt

Anmäl flytt av renhållnings- och vattenabonnemang i god tid före flytt på telefonnummer: 019-58 80 99.

Vid kärabyte ska alltid kärlet rengöras.

Anders Larsson

Renhållningsverket, Tekniska kontoret

Kumla, en rättvis kommun

Kumla kommun ska under hösten diplomeras som Fairtrade city, en utmärkelse från Rättvisemärkt. Troligt datum för detta är den 11 september, i samband med Kumlamark'en (ej fastställt vid tryck av detta nummer). Mer om ceremonin kommer i nästa nummer av Kumlan i början av december.

FAIRTRADE ELLER Rättvisemärkt® är en organisation som för de allra flesta kanske är mest kända för produktmärknings Rättvisemärkt som man kan hitta på allt från kaffe, kakao och te till

glass, blöjor och rosor. Rättvisemärkt är den svenska representanten i Fairtrade Labelling Organizations International, FLO. Se mer om Rättvisemärkt och FLO i faktarutan till höger.

DIPLOMERINGEN FAIRTRADE city innebär att Kumla som kommun lever upp till vissa kriterier, uppsatta och kontrollerade av Rättvisemärkt. Kriterierna gäller till exempel hur kommunen själv agerar, hur kommunens avtal för livsmedelsprodukter ser ut, att kommunen agerar som en etisk konsument och antar en målsättning för den offentliga etiska konsumtionen men innebär också krav på utbudet av Rättvisemärkt-produkter eller motsvarande i livsmedelsaffärer och på kaféer, restauranger och hotell – hur stora dessa krav är bestäms av befolkningsstorleken på kommunen.

Den första kommun i Sverige som diplomerades som Fairtrade City var Malmö och det skedde den 17 maj 2006. Därefter har flera följt och i dag är det drygt 20 kom-

muner som kan ståta med utnämningen. Internationellt startade diplomeringen år 2000 och i dag finns det cirka 700 Fairtrade cities i Europa, USA, Kanada och Australien.

Fakta om Rättvisemärkt

Några saker som Rättvisemärkt står för

- förbättrade ekonomiska villkor för odlare och anställda.
- barnarbete och diskriminering motverkas
- främja demokratin och organisationsrätten
- utveckla lokalsamhället socialt och ekonomiskt
- främja miljöhänsyn och ekologisk produktion

Du som är intresserad kan läsa mer på Rättvisemärkts hemsida www.rattvisemarkt.se

Vet du vad gatan heter?

Rätt svar på gatunamnsfrågan i förra numret av Kumlan är "Hardmogatan", uppkallad efter gångaren Werner Hardmo. Hela 65 riktiga svar lämnades in. Tre vinnare får var sin del av bokverket Kumlabygden. Owe Lundgren, Kjell Karlsson (Södergatan 7) och Kjerstin Hessel är välkomna in på biblioteket för att hämta sina vinster. Text och bild: Mats Runering

WERNER BÖRJADE tävla som 17-åring 1934, och därmed startade en tävlingskarriär av sällan skådat slag med allt bättre resultat. 1943-44 ställde Werner upp i 75 tävlingar och vann samtliga. Han satte totalt 22 världsrekord 1942-45. 1945 tävlade han bl.a. i Köpenhamn, Oslo och Prag, där han mötte värste konkurrenten, tjecken Vaclav Balsan.

DE 1 900 ÅSKÅDARNA vid 1945 års Kumlatrampen den 9 september fick se två världsrekord av Werner Hardmo – först på 10 000 meter. Sedan fortsatte fältet ytterligare 1 265 meter (7 engelska mil). Så blev två världsrekord satta i Kumla samma kväll! Sitt första världsrekord över huvudet satte Werner Hardmo också i Kumla, 13 september 1942. Han lyckades sätta världsrekord ytterligare två gånger i Kumla, 10 september 1944 och 31 juli 1945. Vid årsskiftet 1945/46 var Hardmo innehavare av världsrekorden i sju av gångsportens tretton grenar.

SÅ VAR DET DAGS för 1948 års Olympiad i London – givetvis en höjdpunkt i varje idrottares liv. Werner Hardmo var på uppgång i fältet när en engelsk domare utan förvarning tog bort honom ur loppet efter fem varv. Vann gjorde dock en annan svensk, John Mikaelsson, som Werner Hardmo utkämpat oräkneliga dueller med under årens lopp. Domslutet är omdiskuterat, många menade att Werner Hardmo inte hade sämre markkontakt än någon annan.

IFK KUMLAS GÅNGARE var ledande klubb i Sverige. Uttagningarna inför 1948 års olympiad förlades sålunda till Kumla. Även utan Werner Hardmo var IFK Kumlas gångare av hög klass. Med Werner i laget blev det näst intill oslagbart. Kumla vann Lag-SM i Växjö 1943. Vid SM på Skansen 1944 låg Kumlagångarna Åke Andersson och Sten Olsson väl samlade efter Hardmo, men blev (felaktigt?) uteslutna och Kumlatriumfen uteblev. Triumfera fick man dock göra vid SM i Örebro 1945 med laget Werner Hardmo, Åke Andersson och Erik Hedberg. Under 1946 utkämpade IFK Kumlas gångarlag två stadsmatcher mot Oslo och vann båda. Lagets styrka visas av att man blev svenska mästare även 1946, då utan Werner Hardmo.

EN HÖJDPUNKT i karriären var tävlingarna på Stockholms stadion den 28 juni 1944 då Werner Hardmo satte nytt världsrekord på två engelska mil (3 219 meter) inför en entusiastisk publik på 22 000 personer med prinsarna Gustaf Adolf, Carl och Eugen samt statsminister Per Albin Hansson och socialminister Gustav Möller i spetsen. Inom parentes sagt hade Werner Hardmo själv det ”gamla” världsrekordet på distansen, satt i Örebro 26 september 1943.

HUR VAR DET NU med ”gissningstexten” i föregående Kumlan – behöver något förklaras? Totalt 22 satta världsrekord tyder på ”globalt intresse och förmåga”. Osannolikhet – vad kan vara mer osannolikt än att en person från Kumla sätter 22 världsrekord, varav fem i Kumla, och av dessa två samma kväll! Kontakt – den kanske viktigaste regeln inom gångsporten var att en fot alltid måste vara i kontakt med marken. ”Apostlahästar” är ett äldre uttryck för benen, och i Werner Hardmos fall var de guld värda.

DET BRUKAR DRÖJA innan namnkunniga personer får gator uppkallade efter sig. När det gäller Werner Hardmo var det självklart att han relativt omgående skulle hedras med att få namnge en gata till idrottsparken. En bättre ambassadör för Kumla är det svårt att tänka sig. Gångtävlingarna i Kumla Idrottspark var alltid en folkfest. 3 000-4 000 åskådare var inte ovanligt. Stybbanorna var smala och den stora publiken upplevde närheten till de tävlande. Alla hoppades att Werner Hardmo skulle sätta nytt världsrekord, vilket under publikens gränslösa jubel och stöd skedde i Idrottsparken vid hela fem tillfällen. Werners bejublade framfart i Idrottsparken och de stora tävlingarna här gjorde Kumla

till något av gångsportens centrum i Sverige på 40-talet.

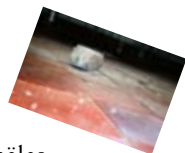
NU TILL VÅR NYA gata. Dess namn har anknytning till en person vars verksamhet bidrog till ädla känslor, man kan rentav säga att verket adlar mannen. Annars kan man nog säga att personen både till namnet och gagnet var

folklig. Personen ifråga satt inte vid runt bord utan stod för det mesta, ville man engagera honom måste man ofta städsla honom årsvis i förväg och när han väl kom, med sina gelikar, hamnade skodelarna i taket under tjo och tjim. Gustaf Fröding har skrivit om token verksamhet. Det finns ett ordspråk att ”kläderna gör mannen”. Man kan om vår person inte bara säga att det är så utan även hans manér bidrog till en apparation utöver det vanliga. Även gelikarna i övrigt var stöpta i samma form vilket kanske inte var så konstigt när det gällde en av dem. Tidsmässigt började verksamheten fyra år efter storstrejken och hade viss anknytning namnmässigt till kyrkolokal.

EFTER DESSA DIMRIDÅER är det dags för den avgörande frågan, vet du vad gatan heter? Om du nu tror att du vet så kan du skriva gatunamnet på ett papper jämte ditt namn, adress och telefonnummer och lämna in på Kumla bibliotek senast den 26 oktober 2009. De först öppnade rätta svaren vid samtidig dragning kommer att belönas med var sin del av bokverket Kumlabygden. ■

Skadegörelse i Kumla

KUMLA HAR under sommaren tyvärr drabbats av omfattande skadegörelse, främst på kommunala fastigheter.

Skadegörelsen på kommunens fastigheter omfattar cirka 100 krossade fönsterrutor till en kostnad på över 200 000 kronor. Till det ska läggas kostnaderna för sanering, driftstörningar m.m.

Även annan skadegörelse har skett under sommaren som medfört stora kostnader för fastighetsägare m.fl.

KOMMUNFULLMÄKTIGE antog den 27 maj 2002 §68 ”Riktlinjer för handläggning och reglering av skador”

I kommunens riktlinjer för handläggning och reglering av skador framgår det att alla uppsåtliga skadegörelser och skador genom allmän vårdslöshet som inträffar på kommunens

egendom ska alltid polisanmälas och fullt betalningsanspråk ska riktas mot den som orsakat skadan

Kommunen yrkar alltid på full ersättning för det skadade och även för de extrakostnader som har uppstått på grund av skadegörelsen.

OM DEN SOM orsakar skadan inte är straffmyndig riktas skadeståndskravet i stället till vårdnadshavaren.

Det vill säga om den som begår skadegörelsen är en person under 15 år riktas kravet på skadestånd till föräldrarna.

Kommunen har under de senaste åren riktat skadeståndskrav mot flertalet vårdnadshavare och i vissa fall har det gällt skadeståndskrav på

20 000 kronor eller mer. ■

Foto: Jan Wijk, NA

Radio- och Webb-TV-sändningar från kommunfullmäktige!

ÄR DU NYFIKEN på vilka beslut som fattas av kommunfullmäktige? Nu har du möjlighet att både höra och se fullmäktiges sammanträden. Radio 94,3 direktsänder från fullmäktiges sammanträden så att du kan sitta hemma vid radion och lyssna. kumlanytt.se bevakar fullmäktige vilket innebär att det ett par dagar efter sammanträdet finns att se på vår hemsida. Klicka bara på länken som finns längst ner på vår förstasida i högerspalten. Allmänheten är också välkommen att

närvara vid sammanträdena. Fullmäktige sammanträder i Folkets Hus där lokalen är utrustad med hörselslinga och är rökfri och tillgänglig för rullstolsburna. ■

Teaterhösten 2009

Biljetter till föreställningarna finns att köpa i Blomshopen, Folkets Hus och hos Bokia. Medlemskap i teaterföreningen ger 20 kronor i rabatt på varje biljett. Anmälningsblanketter för medlemskap finns på försäljningsställena för biljetter.

Torsdag 22 oktober kl. 19.00

Kumla Teater Folkan

BLI MIN DIAMANT! Riksteatern

Man ångrar bara det man aldrig gjorde, sägs det. Vad händer när två människor, som älskat varandra sedan unga år men som aldrig valt att handla efter sina känslor, möts igen efter mer än 30 år... I rollerna som herr Smith och fru Thomas ser vi Dag Malmborg och Maria Selbing.

Regi: Lotta Östlin Stenshäll. Speltid: 2 tim 10 min inkl paus. Biljettpris: vuxen 160 kr, ungdom 80 kr.

Torsdag 5 november kl. 19.00

Husaren Folkets Hus

DRAGSPELSJAZZ OCH LITE TILL...

Sone Banger är en av landets främsta dragspelare och en allroundmusiker som behärskar de flesta genrer. Tillsammans med sina medmusikanter Roger Palm och Jan Allan bjuder han oss en helkväll med dragspelet i centrum. Ett arrangemang i samarbete med Kumlabygdens Spelmansgille.

Biljettpris: vuxen 160 kr, ungdom 80 kr.

Tisdag 17 november kl. 19.00

Kumla Teater Folkan

EMIL JENSEN Riksteatern

Sveriges kanske mångsidigaste artist på turné med sin instrument, sin knivskarpa komik och lyrik. En unik blandning av innehåll och uttryck som är Emil Jensens signum. En alldeles genre.

Speltid: Ca 1 tim. Biljettpris: vuxen 140 kr, ungdom 70 kr.

Måndag 23 november kl. 19.00

Kumla Teater Folkan

HISSVÄGRAREN Nöjeshunden

Jan Malmström gör i höst en kortare turné med en pjäs av den finlandssvenska författaren Bengt Ahlfors. Med mycket humor berättar "hissvägraren" om sitt liv både i nuet och som händelser från ett helt annat liv, ett liv som han levtt i samma hus.

Speltid: ca 1 tim 30 min utan paus. Biljettpris: vuxen 240 kr, ungdom 100 kr.

Onsdag 2 december kl. 19.00

Kumla Teater Folkan

I SKUGGAN AV SAN SIRO Länsteatern i Örebro Örebrokillen Martin Bengtssons pojkdrom gick i uppfyllelse när han sjutton år gammal blev proffs i fotbollsklubben Inter. Nio månader senare vaknar han upp på ett sjukhus i Milano efter att ha försökt ta sitt liv. *I skuggan av San Siro* är hans berättelse – från pojkdrom till mardrom.

I rollen som Martin Bengtsson: Hans-Christian Thulin. Regi: Isabelle Moreau. Speltid: 1 tim. Biljettpris: vuxen 120 kr, ungdom 60 kr.

Kumlaby skola – rejäl förändring väntar

Hösten 2008 kom jag till Kumla kommun och tog då bland annat över ansvaret för ombyggnaden av Kumlaby skola. Jag slogs då av hur mycket tid, energi och engagemang personal, skolledning, arkitekter, politiker, och många andra lagt ner för att diskutera, planera och rita under många år, för att forma och förena olika idéer om den framtida skolan. Text: Barbro Klaeson, områdeschef

MÅNGA ÄR DE pedagogiska och praktiska tankar som ventilerats genom åren för att möjliggöra en "ny" och ännu bättre skola, har jag förstått!

ÄNTLIGEN, TYCKER MÅNGA, är planeringen klar och en totalentreprenör är utsedd, NA Bygg AB från Hallsberg har fått uppdraget i juni 2009.

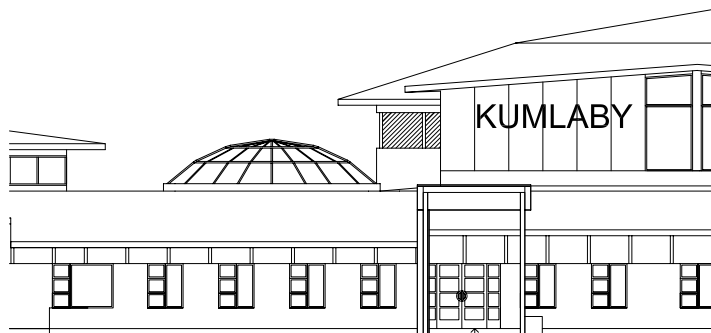
Bygget ska påbörjas under augusti 2009 och beräknas vara klart i december 2010.

Ombyggnaden kommer att utföras i olika etapper och startar i augusti, med delar av skolår 6-9.

ELEVERNA KOMMER att studera i paviljonger under tiden som varje sektion färdigställs. Dessa har uppförts på södra sidan av skolan mot fotbollsplanen under sommaren.

Målet är att ingen elev ska behöva byta klassrum mer än en gång.

Särskolans träningsklasser och yngre barn har redan flyttat till Korstagatan (f.d. vårdcentralen) och kommer att vara kvar där till december 2010.

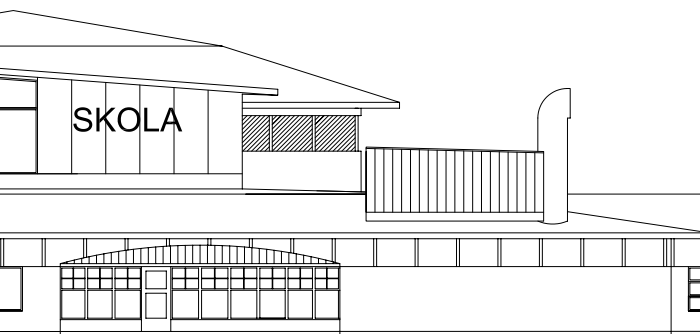
Vi ser alla fram mot att få en anpassad, modern skola med ljusa och bättre, ändamålsenliga lokaler, då skolan känns sliten och i stort behov av renovering.

Arbetet med att forma framtiden och Kumlaby skolas profil blir en gemensam angelägenhet för alla på skolan, elever, personal, föräldrar och övriga, tillsammans med skolans två rektorer som gemensamt är verksamhetsansvariga.

I DAG ÄR KUMLABY skola känd för god och hög pedagogisk kvalitet och mångfald, olika projekt har uppmärksammats under våren. Den otroligt proffsiga musikalen Grease finns i färskt minne. Region mitts utmärkelse "Årets teknikutbildning" projekt 2009 från Teknikföretagen till Kumlaby skola, Entreprenörskap som Kumla promo-

tion stöttar och det påbörjade samarbetet med Lenas dansstudio i Hallsberg är andra, för att nämna några.

Det viktigaste nu och på sikt är att på bästa sätt få elever motiverade och intresserade av Kumlaby skola, att känna glädje och inspiration. Varje elev ska bli sedd, bekräftad och känna "jag duger", för att därigenom lättare kunna nå de uppsatta målen.

SÄRSKOLAN HAR under läsåret stärkts med egen professionell handledning från stödteamets personal och har därigenom ytterligare stärkt sin förmåga att möta elever med

särskilda behov. Särskolan i Kumla växer och är i dag upptagningsområde för elever från hela södra Närke tack vare den goda och kompetenta personalstaben.

Vår arbetsmiljön kommer under byggtiden att förändras, det kommer att krävas tålamod. Många kreativa och alternativa lösningar av arbetsplatsen kommer att behövas periodvis, då väggar ska rivras, maskiner arbeta, hål borrar och ledningar läggas för att slippa oljud och annat. Alternativa lösningar som exempelvis studiebesök, naturstudier och annan möjlig pedagogik, som man normalt inte tänker på kan behövas, det är bara fantasin som sätter dessa gränser och jag hoppas det kan bli många positiva effekter trots allt...

Vi ser med glädje fram mot den efterlängtade byggstarten! ■

Barbro Klaeson, områdeschef för östra skolområdet.

Konstsidan

Text och bild: Mats Runering

Konstnär: Göran Persson
Objekt: Skulptur
Titel: Mufflon
Teknik: Bearbetad bohusgranit (Ävja granit)
Placering: Parken väster om bostadsområdet Klockarbacken, nordväst om butiken
Ägare: KumlaBostäder AB

I SAMBAND MED att KumlaBostäder AB renoverade och byggde om sitt bostadsområde Klockarbacken i Kumlaby under andra hälften av 1990-talet erbjöds konstnär Göran Persson, Karlskoga, att utsmycka området med flera verk. Två av verken redovisades i föregående Kumlan, resterande verk presenteras i detta nummer.

SKULPTUREN MUFFLON tillkom vid kurs i Gerlesborgs kollektivverkstad i Bohuslän 1991 med inriktning på sten. På spaning efter lämplig sten såg Göran Persson ett block av bohusgranit där han kunde ana konturerna av ett "djur", han såg en huvudform. Sedan var det bara att fullfölja blockets "anvisningar" och Mufflon uppstod. Namnet hänsyftar på en urtidsform av får där hanen har stora horn, vridna nästan ett helt varv. Arten förekommer bland annat på Korsika och i Turkiet. Bohusgranit är den yngsta graniten i Sveriges urberg med en ålder av cirka 900 miljoner år. Bohusgranit bryts bland annat i Ävja i Bohuslän.

EN TANKE VAR att Mufflon skulle kunna ingå i barnens lekar. Mufflon fick också en strategisk placering på en konstgjord hög, som vintertid tjänstgör som pulkabacke för de minsta, i parken och lekområdet.

SAMMA ÅR som Mufflon placerades i Kumlaby utsmyckade Göran Persson även den lilla servicebyggnad som ligger nära

Mufflon i bohusgranit inbjuder till lek.

butiken med målade plåtreliëfer i form av fantasiväxtrankor med spaljeer. På denna byggnad finns även fyra galvaniserade plåtdörrar som Göran Persson målade med djur ur nordisk mytologi, som älgar och hästar. För avvikelens skull lade han även till en sköldpadda. Konstverkets namn är *Nordisk arabesk*. Arabesk är ornament som utbildats inom den islamska kulturkretsen och som användes för såväl arkitektur som konsthantverk. Ornamenten nådde Europa under medeltiden och på plåtdörrarna i Kumlaby har Göran Persson gjort en anpassning till nordiska förhållanden. ■

Detalj från nordisk arabesk där en sköldpadda får samsas med djur ur nordisk mytologi.

